

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Homiliarium Pauli Diaconi - Cod. Aug. perg. 29

Paulus <Diaconus>

[S.l.], [3. Drittel des 9. Jh.]

Beatus Fulgentius Cartaginensis epsicopus: omelia in natale sancti
Stephani Protomartyris Christi

[urn:nbn:de:bsz:31-20440](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-20440)

et habitauit in nobis. Ut per cognatum nobis hominis habitum. Nobis conuersando congruere. Nos al loquendo instruere. Nobis uiuendi uiam praebere. pro nobis contra hostem confluere. Nram morte moriendo ac resurgendo posset destruere. Per uiae ternam uero patri diuinitatem. nos interius uiuificando ad diuina sus tolleret. remissionem nobis peccatorum pariter. & sps sci dona concederet. Et post bonorum perfectionem operu non solum nos ad uidendam gloriam clarificatae suae perduceret humanitatis. sed et incommutabilem nobis essentiam suae diuinae maiestatis ostenderet. In qua uiuit & regnat cum patre in unitate sps sci. p omnia saecula saeculorum. In

XXVII **INNATSC SEPH**
NIPROTO MARTYRIS XPI
OMEL BEATI PULCENTII
CARTAGINENSIS EPI.
DERI CAELE
BRAUIMUS

temporalem sempiter
 ni regis nri natalem. Hodie celebra
 mus triumphalem militis passio
 nem. Heri enim rex nri crabea
 carnis indutus. de aula uteri uirgi
 nalis egrediens. uisitare dignatus
 est mundum. hodie miles de taber

naculo corporis exiens. triumphator
 migravit ad caelum.

Ille sempiternae deitatis maiestate
 seruata. seruale cinctorium carnis
 assumens. in huius saeculi campo
 pugnaturus intravit. iste depositis
 corruptibilibus corporis indumen
 tis. ad caeli palatium perenniter
 regnaturus ascendit. Ille descen
 dit carne uelatus. iste ascendit san
 guine laureatus. Ascendit iste
 lapidantibus iudeis. quia ille des
 cendit laetantibus angelis. Glo
 ria in excelsis do heri exultantes
 sci angeli cantauerunt. hodie ste
 phanum laetantes. in suum confor
 tium susceperunt. Heri dñs exi
 uit de utero ^{uirginis} hodie miles egres sus
 est de ergastulo carnis. Heri
 xps pro nobis pannu se inuolutus. ho
 die stephanus stola est ab eo in mor
 talitatis indutus. Heri praesepis
 angustia xpm portauit in fanctem.
 hodie immensitas caeli suscepit
 stephanum triumphantem. So
 lus descendit dñs. ut multos ele
 uaret. Humiliauit se rex noster.
 ut suos milites exaltaret. Que
 nim corporis suo uirginis praepara
 uit uterum. ipse martiri suo ape
 rire dignatus est caelum. Oni
 xps angustias uitae non dedignatus
 est uteri. ut animam stephani lati
 tudo susciperet caeli. **Necessariu**

tamen nobis est fratres agnoscere. qui
bus armis praecinctus Stephanus.
seuiciam iudaeorum potuit superare.
ut ita meruisset feliciter triumphare.
Neque enim parui pendenda
sunt talis uirtus talisque triumphus.
Haut uero uilibus armis potuit praec
mumiri. quia multis non potuit su
perari. Inuictae namque in eo eni
tuit insigne uirtutis. quae nec fre
mentium saeuiciam formidauit.
nec lapidantium ictibus deuicta suc
cubuit. Usque adeo enim inter fre
mentes permansit interritus. & in
lapidum fuit cruciamenta securus.
ut incredulitatem iudaeorum fiden
ter argueret. & benignus pro lapi
dantibus exoraret. *fines* Quod est
ergo tam magnum atque insuperabi
le genus armorum. quomunius
seuientes argueret. lapidantes non
repercutiens. sed patiens superaret.
Insuper & occisus. aulam caelestis
regni uiuus & coronatus intaret.
Procul dubio munimine regio septus.
nullatenus est ab aduersariis su
peratus. Quo rex noster cum sit al
tissimus. pro nobis humilis uenit.
sed manus uenire non potuit. Mag
num quippe donatiuum suis militibus
attulit. quo eos non solum copiose di
tauit. sed etiam ad certandum in uic
tissime confortauit. Attulit namque
donum caritatis. quae produceret homi

nes ad consortium detaxis. Quod
ergo attulit erogauit. nec sibi aliquid
minuit. sed mirabiliter & suorum
fidelium pauperiem ditauit. Et in
deficientibus thesauris plenus ipse
permansit. Caritas ergo quae ad
terram de caelo deposuit christum. ipsa
Stephanum de terris eleuauit ad caelum.
Caritas quae praecessit in rege. ipsa
subsequenter resulsit in milite.
O admiranda ubique potentia saluatoris.
O praedicanda indefinenter gratia re
demptoris. Ostendit in matre
uirginitatis aeternae miraculum.
demonstrauit in martire. inuictae
caritatis indicium. Integritas quip
pe intemerata permansit in uirgi
ne. dilectionis uestis inuicta perse
uerauit in martire. Et sicut in
matre domini non potuit uirginitas
uiolari. sic in martire mente non
potuit christi caritas. tanto saeuienti
um agmine superari. Stephanus
ergo ut nominis sui coronam
meruisset accipere. Caritatem pro
armis habebat. & per ipsam ubique
uincibat. Per caritatem disaui
entibus iudaeis non cessit. Per cari
tatem proximi pro lapidantibus in
tercessit. Per caritatem argue
bat errantes. ut corrigerentur.
Per caritatem pro lapidantibus ora
bat. ne punirentur. Caritatis
uirtute subnixus. uicte saulum

crudeliter saeuientem . & quem habu
it in terra persecutorem . in caelo me
ruit habere consortem . Ipsa sc̄a
et indefessa caritas . desiderabat o
rando . acquirere . quos nequiuit
monendo conuertere . Neque
enim fr̄s existimandus est stepha
nus . tunc inimicos dilexisse . cum pro
eis oraret . & non dilexisse . cum eorū
incredulitatem arguendo corripere .
Absit hoc ab anima martiris . ad caeli
palatium festinantis . Ipsa enim
sc̄a caritas . firmam seruauit in ora
tione . patientiam . quae regendam te
nuit in correptione censuram .
Et ideo in oratione . audiri meruit
lentitas . quia sine caritate non fuit
in correptione saeuientia . Ac per
hoc siue orando siue corripiendo .
caritatem beatus stephanus reser
uauit . quia utraque salutem
errantium cogitauit . Et iudicio
sc̄ae orationis ostendit . increpatione
illam non fuisse odii . sed amoris .
Hoc autem faciens . & praesentibus cari
tatem beatus martyr exhibuit . & uti
lenis exemplum posteris dereli
quit . Demonstrauit enim gemi
nam ecclesiastici dispensatoris industri
am . ut ad corrigendum cuiuslibet pec
catis errorem . & non desit in ore cor
reptio . & ad dñm pro eo supplex ef
fundatur oratio . Ut qui malum
facit . per increpationem de malis

operibus confundatur . Et per ora
tionem apud dñm adiuuetur .
A sic ipsa caritas & in ore iustitiam so
net . ut errantem corrigat . & in cor
de patientiam seruet . ut pro erran
te orationem puro affectu dilectionis
effundat . Qui enim errantem
non corripuerit . de negligentia
iudicatur . Qui autem pro eo non
orauerit . de pertinacia condemnatur .
Quo circa fr̄s . si quando aliquis pro ani
mae salute . corripitur . non asper
nantes accipiat monita caritatis . Nec
praesentem tristitiam suae uolunta
tis attendat . sed consideret quae
lucra utilitatis adquirat . Idcirco
enim arguitur . ut a peccatis operibus
corrigatur . Nec cum uidet correptionem
aliqua uerborum austeritate
feruere . Existimet caritatem in cor
de frigescere . Sicut enim uigilet in
ore correptio . ut in corde non dormi
tet oratio . Ac per hoc in uiciorum
peccanti consulte prospicitur . ut dum
homo correptus de peccato confundi
tur . & a malis operibus separetur .
et per orationem dō miserante salue
tur . Nam & sc̄a scriptura dicit .
Quō quem diligit dñs corripit . flagel
lat autem omnem filium quē recipit .
Xp̄i ergo caritate compulsi . & bonos hor
tamur ut in bono permaneat . &
malos compellimus ut a malo disce
dant . Praesertim quō in istis duo

bus scis . geminum nobis monstra-
 tur saluus iudicium . Vt si quis bo-
 nus est . imitetur per seueranciam
 caritatis in stephano . Qui autem ma-
 lus est . sectetur exemplum conuer-
 sionis in paulo . Et qui bonus est .
 aequitatem usque in finem teneat .
 qui autem malus est . quanto tuis
 a sua per uersitate discedat . Nec
 bonum hominem . praesumptio iusti-
 tiae faciat negligentem . Nec malu-
 miquitas faciat desperantem . Sed
 ille bonum fortiter teneat . iste ma-
 lum celeriter deserat . Bonus ti-
 meat nec cadat . malus conetur ut
 sur- gat . Quisquis ergo
 malus est . cum paulo proster natus
 in malo . ut cum eo erigatur in bo-
 no . Quo & ille cecidit malus . &
 sur rexit bonus . Prostratus est
 iniquus . et erectus est iustus .
 Cecidit seuis simus persecutor . &
 sur rexit ueridicus praedicator .
 Cadens . lumen corporis impius per-
 didit . Surgens . lumen cordis ius-
 tificatus accepit . Coniunctus
 est itaque stephano . factus ouis ex
 lupo . Et ecce nunc paulus cum
 stephano laetatur . Cum stephano
 xpi claritate per fruitur . Cum ste-
 phano exultat . Cum stephano reg-
 nat . Quo enim praecessit stepha-
 nus trucidatus lapidibus pauli . illuc
 secutus est paulus . adiutus orationib.

stephani . Quam uera uita ffr
 mei . ubi non paulus de ste phano oc-
 cisione confunditur . sed stephanus
 de pauli consortio gratulatur . quo
 caritas in utroque laetatur . Ca-
 ritas quippe in stephano . superauit
 saeuiciam iudaeorum . Caritas in
 paulo . cooperit multitudinem pec-
 catorum . Caritas in utroque pari-
 ter . regnum meruit possidere cae-
 lorum . Caritas est igitur omniu
 fons & origo bonorum . munimen e-
 gregium . uia quae ducit ad caelum .
 In caritate qui ambulat . peccare
 poterit . nec timere . Ipsa dirigit .
 ipsa protegit . ipsa per ducit .
 Quo circa fratres . quo scalam carita-
 tis constituit xps . per quam ad cae-
 lum omnis possit conscendere
 xpianus . Puram caritatem for-
 titer retinete . Ipsam uobis inuice
 exhibete . et in ea proficiendo con-
 scendite . Insistite operibus bonis .
 ut ad praemia aeterna per uenire
 possitis . adiuti gratia xpi dmi sal-
 uatoris . **IN NATAL EIU SDE
 BEATI MARTYRIS STEPH
 O MET SCI MAXIMI EPI .**
 Lectio actuum apostolorum quae no-
 bis hodie lecta est dilectissimi ffr .
 cum plurimum habeat in ipsa specie
 ammirationis . non minus tamen con-
 tinet in ministerio dignitatis . Ec-
 ce inquit beatus stephanus dicit .

xxviii

L

fratres . met . ab